

De esthetiek van de rampspoed

'De dingen die vallen' gaat over de esthetiek van de ramp. Theatermaker Joost Maaskant doet verslag van zijn fascinatie voor rondvliegend puin en ledematen.

JACOB HAAGSMA

Wie kijkt er niet nieuwsgierig naar de andere kant van de weg, als daar net een ongeluk is gebeurd? Wie blijft er niet gefascineerd naar de televisie staren, als voor de zoveel-honderdste keer de Twin Towers inzakken, of het leed van een aardbeving of tsunami getoond wordt?

De voorstelling 'De dingen die vallen', vanaf donderdag drie keer te zien in de Leeuwarder Blokhuispoort, gaat over die fascinatie. Drie jongeren zoeken naar de spanning van zo'n rampzalige gebeurtenis en besluiten zelf een ramp in scène te zetten. „Het is ook een onderzoek: uit welke aspecten bestaat zo'n ramp? Hoe ziet schrik eruit, wat is

Regisseur Joost Maaskant gefascineerd door 9/11

het geluid van schrik? Wat voor bewegingen ondergaan mensen als er schokgolven in het spel zijn? Wat is de stilte voor zo'n enorme ontploffing?"

Theatermaker Joost Maaskant (26), afkomstig uit Elahuizen, durft zelfs woorden als 'esthetiek' in de mond te nemen. Neem nou die instortende Twin Towers in New York, bijna tien jaar geleden. „Dat beeld van die instortende wolkenkrabbers, dat rondvliegend puin. Los van het medeleven met de slachtoffers: dat is haast een soort choreografie. Het is een soort wonder, een omgekeerd wonder.”

Het is glad ijs waarop Maaskant zich begeeft, en hij weet het. Componist Karlheinz Stockhau-

Theatermaker Joost Maaskant: „Die instortende wolkenkrabbers, dat is haast een soort choreografie.” FOTO LC/NIELS WESTRA

sen vergeleek diezelfde aanslag op de Twin Towers destijds al met een kunstwerk van ongekende schaal, en kreeg de wind van voren. Aan de andere kant: de esthetisering van zulke rampen is aan de orde van de dag in Hollywood, waar rampenfilms tot de grootste kassavullers horen.

Dus zitten er in de voorstelling verwijzingen naar de Hollywood-

beeldtaal: soundtrackgeluiden, beelden in slowmotion. „Gecombineerd met de rauwheid van de beelden in het NOS-journaal”, zegt Joost. „Die Hollywood-connotaties, dat zijn de clichés waar wij het liefst middenin zouden willen zitten.”

Eigenlijk, vindt Joost, zou je als een soort spook temidden van de rampspoed moeten zitten om die

extreme ervaringen zo intens mogelijk mee te maken – en toch zeker te weten dat je het overleeft, immers een groot probleem bij zulke rampen. „Daarom gebruiken we theater, als een manier om in zo'n ervaring te stappen.”

Hij zou best filmregisseur willen worden en dan zo'n rampenfilm maken, waarom niet. Maar hij is nu eenmaal geschoold als

theatermaker (de performanceopleiding in Maastricht), „en theater is veel haalbaarder. Ook qua budget. Bovendien: je ziet het recht voor je neus gebeuren.”

De aard van de ramp die de drie spelers over zich afroepen laat Maaskant in het midden. Er komen projecties aan te pas, zegt hij, abstracte beelden op twee boven elkaar opgehangen video-

schermen: „Onze rampmachine”. Behalve zichzelf spelen de Gentse breakdanser Karim Kalonji, met wie hij in Vlaanderen een voorstelling maakte rond teksten van Paul van Ostayen, en Jos Blomsma mee. Michel Pitstra verzorgt de beelden.

'De dingen die vallen', Blokhuispoort, Leeuwarden, 2, 4, 5 juni, 20.00 uur.